

osłabieniu uległy konstytucyjne gwarancje wolności i praw człowieka, co widać na przykładzie Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, a także sądów.

W referacie kończącym sesję i całą konferencję *Czy konstytucyjna karta praw człowieka zawarta w Konstytucji wymaga zmiany?* prof. Zdzisław Kędzia wyraził pogląd, że karta praw człowieka, obok rozdziału pierwszego, jest głównym miejscem artykulacji aksjologii Konstytucji. Pomimo upływu dwóch dekad nie wymaga ona całościowych zmian; karta dowiodła swojej nowoczesności i funkcjonalności jako osnowa relacji pomiędzy jednostką a państwem. Ocena ta nie wyklucza jednak dyskusji na temat zmian w karcie.

Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem nie tylko społeczności akademickiej, prawników praktyków i samorządowców, ale także osób niezwiązanych z profesjami prawniczymi, które interesują się problematyką stosowania Konstytucji RP. Po zakończeniu każdej sesji referenci odpowiadali na pytania uczestników konferencji, a dyskusja niejednokrotnie była kontynuowana w kularach podczas przerw. W ten sposób konferencja z okazji rocznicy wejścia w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej była nie tylko konferencją jubileuszową, ale co ważniejsze, wpisała się w działania na rzecz kształtowania odpowiedniej kultury konstytucyjnej.

Witold Płowiec

MEDAL PALMAE UNIVERSITATIS STUDIORUM POSNANENSIS DLA PROF. ANNY WOLFF-POWĘSKIEJ

Medal *Palmae Universitatis Studiorum Posnanensis* przyznawany jest przez Senat UAM wybitnym profesorom Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu od 1997 r. Wśród uhonorowanych tym odznaczeniem znaleźli się m.in. profesorowie przez lata związani także z Instytutem Zachodnim: Janusz Pajewski, Czesław Łuczak, Gerard Labuda, Henryk Olszewski, Jerzy Strzelczyk.

Na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2017 r. Senat UAM przyznał 25 *Palmae Universitatis Studiorum Posnaniensis* prof. dr hab. Annie Wolff-Powęskiej. Wręczenie medalu odbyło się 2 października 2017 r. podczas inauguracji roku akademickiego 2017/2018. w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Przystępując do realizacji tego punktu uroczystości Rektor UAM prof. Andrzej Lesicki podkreślił m.in., że laureatka jest znakomitą humanistką, historykiem i politologiem, badaczką dziejów niemieckiej myśli politycznej i kultury politycznej Europy Środkowo-Wschodniej. Jest uznanym naukowcem należącym do grona najwybitniejszych, czynnych i zasłużonych profesorów uczelni. Zwrócił również uwagę na fakt, że prof. Anna Wolff-Powęska przez wiele lat pełniła funkcję dyrektora Instytutu Zachodniego. Gratulując tego wyróżnienia, podziękował za lata poświęcone uczelni i życzył dalszych sukcesów na wszystkich polach działalności.

Akt wręczenia nagrody poprzedził laudacją prof. Andrzej Stelmach, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa. Przedstawiając sylwetkę tegorocznej laureatki wyraził zadowolenie, że Senat UAM – w imieniu całej społeczności akademickiej uczelni – podjął jednogłośnie decyzję o uhonorowaniu prof. A. Wolff-Powęskiej najważniejszym wyróżnieniem

za całokształt dokonań na rzecz Uniwersytetu, dając tym samym wyraz najwyższego uznania i szacunku dla wybitnych osiągnięć Pani Profesor. Laudator charakteryzując sylwetkę Pani Profesor, absolwentki historii UAM, wymienił zdobywane przez Nią kolejne stopnie naukowe¹, a także najistotniejsze publikacje zwarte², szczególnie te dotyczące analizy i oceny procesu jednoczenia Niemiec, kształtowania się myśli integracyjnej i nowej kultury politycznej w Europie. Przypomniał również niektóre tylko odznaczenia państwowe i regionalne oraz nagrody za szczególne zasługi na rzecz zblżenia między narodami³. Prof. A. Stelmach podkreślił, że dziesiątki lat studiów Laureatki nad świadomością historyczną narodów polskiego i niemieckiego oraz dziejami myśli politycznej Niemców i Polaków miały uwrażliwić na problemy nacjonalizmu, szowinizmu i ich konsekwencje. Na zakończenie Dziekan WNPiD w imieniu całej społeczności Uniwersytetu przekazał Pani Profesor wyrazy największego szacunku, uznania i wdzięczności za osobisty wkład w rozwój Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, a także Uniwersytetu, aktywny udział w badaniach naukowych, kształceniu kadry naukowej oraz studentów, wyjątkowe zasługi w przysparzaniu uznania i budowaniu szczególnej pozycji Poznańskiego Uniwersytetu zarówno w polskim, jak i międzynarodowym środowisku naukowym.

Po odczytaniu aktu nadania tytułu i wręczeniu medalu glos zabrała odznaczona. Dziękując Uniwersytetowi za możliwość kontynuacji dwóch swoich pasji badawczych: historii i politologii podkreśliła, że chociaż pozornie te dwie dyscypliny są od siebie odległe, to w obu obowiązują te same reguły badawcze i konieczność oddzielenia nauki od polityki. Podczas kiedy polityka jest grą interesów, ma inne cele i perspektywy, badania historyczne wymagają fachowej wiedzy, wykluczają doraźność, potrzebują ciągłości, systematyczności i koncentracji. Laureatka zwróciła uwagę, że żyjemy w czasach coraz większego napięcia między nauką a polityką, a rola historyka bardzo się zmieniła od czasów Herodota z Halikarnasu, który w badaczach historii upatrywał strażników pamięci i dziejopisów bohaterskich czynów. Obecnie polityka, która kieruje się interesem partykularnym często wykorzystuje historię jako broń wymierzoną w przeciwnika. Dlatego aktualnie warunkiem dobrego sąsiedztwa w Europie jest przekazanie młodemu pokoleniu szacunku dla prawdy i przekonania, że najważniejsza jest odpowiedzial-

¹ W 1970 r. doktora nauk humanistycznych; w 1980 r. doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie doktryn polityczno-prawnych.

² *Doktryna geopolityki w Niemczech*, Poznań 1979; *Polityczne i filozoficzne nurty konserwatyizmu w Republice Federalnej Niemiec*, Poznań 1984; *Niemiecka myśl polityczna w wieku Oświecenia*, Poznań 1988; (red.) *Wspólna Europa. Mit czy rzeczywistość*, Poznań 1990; (red.) *Polacy wobec Niemców. Z dziejów kultury politycznej Polski 1945-1989*, Poznań 1993; *Oswojona rewolucja. Europa Środkowo-Wschodnia w procesie demokratyzacji*, Poznań 1998; (red.) *Przestrzeń i polityka. Z dziejów niemieckiej myśli politycznej*, Poznań 2000; *A bliźniego swego... Kościoły w Niemczech wobec „problemu żydowskiego”*, Poznań 2003; *Pamięć – Brzemień i uwolnienie. Niemcy wobec nazistowskiej przeszłości (1945-2010)*, Poznań 2011.

³ Należą do nich: Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2004), nagrody: Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wzwyższego I stopnia (2012), Europejska Nagroda Obywatelska (2014), Wspólna Nagroda Polsko-Niemiecka wręczana przez Ministrów Spraw Zagranicznych Polski i Niemiec (2004), Ministra Spraw Zagranicznych Polski „Za wybitne zasługi dla promocji Polski w świecie” (2014), Nagroda Pracy Organicznej „Głosu Wielkopolskiego” (1999), Nagroda Giganta „Gazety Wyborczej” (2003), Nagroda KLIO na XX Targach Książki Historycznej w Warszawie (2011), Uniwersytetu Europejskiego „Viadrina” (2015) oraz Polsko-Niemiecka Nagroda *Pomerania Nostra* Uniwersytetu Szczecińskiego i Uniwersytetu w Greifswaldzie (2017).



ność za wyciągnięcie odpowiednich wniosków z przeszłości dla przyszłości. Pamięć może być bowiem zarówno przestrzenią pojednania, jak i antagonizować. Brak stabilności i przewidywalności świata, poczucia bezpieczeństwa sprawia, że narody poszukują potwierdzenia i akceptacji własnej tożsamości w wybranych segmentach przeszłości. Odgórne sterowanie pamięcią może być niebezpieczne. Rolą historyka jest tłumaczyć, pomóc zrozumieć, a nie chwalić czy piętnować. Jednocześnie trzeba pogodzić się z faktem, że w zglobalizowanym świecie historyk jest tylko jednym z aktorów oferujących wiedzę, mimo to jego funkcje pozostają niezienne i nadal aktualne jest przesłanie Joachima Lelewela sprzed dwustu laty, który przypominał historykowi, by starał się o „naukowe usposobienie, do filozoficznych działań wprawy nabywał, krytyczne zdolności doskonalił i dokładał usilności, aby mógł się osobiście poszczycić charakterem tym, jaki sama historia mieć powinna”.

Profesor Anna Wolff-Powęska, laureatka tegorocznej nagrody UAM, całą swoją wieloletnią działalnością i dorobkiem naukowym potwierdza wierność lelewelowskiej zasadzie.

Hanka Dmochowska

CZTERY LATA WSPÓŁPRACY MIĘDZY INSTYTUTEM ZACHODNIM I POL-INT - NAUKOWĄ PLATFORMĄ INTERNETOWĄ WIEDZY O POLSCE

W sierpniu 2017 r. minęły cztery lata od podpisania porozumienia o współpracy i partnerstwie pomiędzy Instytutem Zachodnim i Centrum Interdyscyplinarnych Studiów o Polsce w zakresie naukowej platformy internetowej *Pol-Int* (www.pol-int.org). *Pol-Int* jest pierwszą międzynarodową platformą internetową obejmującą różne dziedziny nauki i umożliwiającą wszystkim zainteresowanym wymianę wiedzy, doświadczeń i kontaktów. Platforma ma charakter partycypacyjny i od 2014 r. udostępnia w środowisku badawczym informacje z 25 dyscyplin naukowych z zakresu studiów o Polsce na zasadzie otwartego dostępu oraz wspiera transgraniczną współpracę naukową. Celem platformy jest popularyzacja wiedzy o Polsce, pomoc w kooperacji i stymulowanie badań interdyscyplinarnych na jej temat. Platforma *Pol-Int* jest dostępna w języku polskim, angielskim i niemieckim.

Od momentu powstania platformy Instytut Zachodni współdziała na rzecz jej funkcjonowania i rozwoju. Porozumienie między placówkami zostało podpisane 13 sierpnia 2013 r., czyli jeszcze przed pojawieniem się platformy w Internecie, a jego celem jest merytoryczne wzmocnienie przedsięwzięcia oraz spopularyzowanie go na polskich uczelniach wyższych i wśród jednostek badawczych. Centrum prowadzi platformę od strony technicznej, koordynuje pracę redaktorów oraz dokonuje wyboru publikacji naukowych do zrecenzowania. Instytut Zachodni natomiast współpracuje z Centrum w zakresie treści stron internetowych oraz działań promocyjnych w Polsce na rzecz platformy *Pol-Int*.

Zapraszamy do zapoznania się z platformą na stronie www.pol-int.org oraz do współpracy jako redaktor lub recenzent. Zainteresowanych prosimy o kontakt mailowy na adres redakcja@pol-int.org.

Katarzyna Jeż

